

Eekew | Gebroken en toch heel

Waarom de gebroken tafelen bewaard werden in het allerheiligste van de Tempel in Jeruzalem? Omdat niet alles volmaakt hoeft te zijn. G-d waardeert de gebroken stukken in ons leven en legt ze pal naast de volmaakte tafelen. Licht schijnt juist door de spleten en de barsten in ons leven. Zet je hoogmoed opzij en durf naar de brokstukken in je leven te kijken!

Eekew is de derde parasha van het vijfde boek, Dewariem. Dewariem is de nalatenschap van Moshe vijf weken vóór de intocht in het beloofde land en net vóór zijn overlijden. Niet alles in de geschiedenis was even rooskleurig verlopen en Moshe moest ook een aantal pijnlijke momenten uit het verleden benoemen, leermomenten van een veertig jaar durende reis.

Onze Parasha vertelt ons over zo'n moeilijk moment. De datum was 17 Tammoez 2448. Dit voorval had 40 jaar eerder plaatsgevonden. In aanwezigheid van minstens drie miljoen mensen had G-d zich op de berg Sinaï geopenbaard. Vervolgens beklom Moshe de berg om daarboven veertig dagen lang de hele Torah te leren.

Hemels cadeau

De veertig dagen waren om, althans zo had het Joodse volk het berekend, maar Moshe was niet terug. Leefde hij nog wel? Hij was zonder proviand naar boven geklommen! Er was hem vast iets overkomen. Het Joodse volk besloot in afwezigheid van hun leider een nieuwe gezagvoerder te benoemen. Omdat ze 210 jaar in Egypte hadden geleefd, omringd en gewend aan afgodendienst, was de meest voor de hand liggende oplossing om een afgod als nieuwe leider te kiezen. Zo ontstond het gouden kalf.

Helaas had het joodse volk de verleiding niet kunnen weerstaan. Hoewel G-d zich veertig dagen eerder aan het hele volk geopenbaard had en hoewel het met eigen oren gehoord had hoe G-d het dienen van afgoden had verboden (het tweede van de Tien Geboden), was hun drang naar afgodendienst te intens.

Maar Moshe kwam wel terug. Weliswaar een dag later, maar dat lag aan een miscalculatie. Hoe dan ook, het was 17 Tammoez toen hij 'eindelijk' van de berg afdaalde met de twee stenen tafelen in zijn handen. Hij zag het gouden kalf en brak de tafelen. Kennelijk vond hij dat het Joodse volk het niet meer waard was om de stenen tafelen te ontvangen. Dit hemelse cadeau

was niet aan hen besteed. Prima, begrijpelijk. Maar waarom heeft Moshe de tafelen gebroken? Hij had ze toch ook weg kunnen zetten, verstoppen of terug kunnen brengen naar waar ze vandaan waren gekomen?

Stel je voor dat je een diamanten ring voor je vrouw hebt gekocht en voordat je de kans krijgt om het haar te geven, krijgen jullie vreselijke ruzie. Wat doe je dan met die ring? Ga je hem breken? Welnee. Misschien bewaar je hem voor later of je verkoopt hem of je brengt hem terug naar de juwelier! De stenen tafelen waren een hemels cadeau van onschatbare waarde. Hoe kon Moshe ze vernielen?

Na het breken van de tafelen volgde er opnieuw een periode van veertig dagen, die Moshe weer op de berg Sinai doorbracht. Daar heeft hij G-d gesmeekt om het Joodse volk te vergeven. In deze periode leerde het Joodse volk dat je altijd weer goed kunt maken wat vernield is, dat je een gebroken relatie weer kunt herstellen. Het is zelfs zo dat je juist in iets dat gebroken is, vaak diepere inspiratie kunt ontdekken.

Scherven

Na die veertig dagen ging Moshe op de eerste dag van de maand Eloel, voor de derde keer de berg Sinai op, om een nieuw stel tafelen in ontvangst te nemen.

Weer veertig dagen later, op Yom Kippoer (grote verzoendag) kwam Moshe van de berg af met nieuwe stenen tafelen in zijn handen. Deze tafelen werden in een speciale driedubbele kist op de allerheiligste plek in de Tempel neergelegd en bewaard.

Maar wat was er met de scherven van de eerste tafelen gebeurd? Lagen die nog waar ze gevallen waren? Nee, de gebroken stenen tafelen werden opgeborgen, weliswaar niet in dezelfde kist maar wel ernaast. Zo bleven de gebroken tafelen op een zeer bijzondere plek bewaard: in Israel, in Yerushalayim, in de Tempel en zelfs op de allerheiligste plek in de Tempel.

Waarom kregen deze scherven zo'n vooraanstaande plaats? Waarom werd er überhaupt een aandenken aan deze pijnlijke geschiedenis bewaard?

Tweemaal 'ogen'

In onze parasha staat hoe Moshe de tafelen brak:

וְאֶת־פֶּשֶׁל בְּשֵׁנֵי הַלְחָת וְאֶשְׁלָחֶם מֵעַל שְׁתֵּי יָדָי וְאֶשְׁבְּרֶם לְעֵינֵיכֶם:

“En ik nam de twee stenen tafelen en ik gooide ze uit mijn twee handen en ik brak ze **voor jullie ogen**” (Dewariem 9-17).

Aan het einde van de vijf boeken Moses, in het allerlaatste vers in de Torah, wordt Moshe geprezen voor “de sterke hand (waarmee hij de Torah heeft ontvangen), de grote ontzagwekkende daad die hij gedaan heeft **voor de ogen** van het hele volk Israel.”

Rashi (Rabbi Shlomo Yitschaki, 1040-1105) verklaart om welke ontzagwekkende daad het gaat. Het is het breken van de stenen tafelen dat **voor de ogen** van Israel geschiedde. Omdat

er in beide verzen de uitdrukking '**voor de ogen**' gebruikt wordt, weet men dat het om hetzelfde voorval gaat. Maar sinds wanneer wordt iemand geprezen die uit boosheid iets breekt? Maar Moshe was helemaal niet boos. Moshe begreep dat het onder deze omstandigheden de beste oplossing was om de stenen tafelen te breken.

De Midrash vertelt ons dat de stenen tafelen het gegraveerde contract was tussen het Joodse volk en G-d. Dat contract kon maar beter vernietigd worden dan dat men in een situatie terecht zou komen waarin het Joodse volk dat contract zou verbreken. Beter de afspraak verbreken voordat het contract in ontvangst genomen zou worden!

Inderdaad was dat heel dapper van Moshe, maar waarom kiest G-d juist deze daad om Moshe te prijzen en daarmee alle vijf de boeken af te sluiten? Is dit de grootste prestatie van Moshe? Kon de Torah niet met iets vrolijks en positiefs eindigen? De uittocht uit Egypte, de splitsing van de zee, het ontvangen van de Torah of het leiden van de veertigjarige tocht door de woestijn?

G-ddelijk licht

In de gebeurtenis van de gebroken tafelen schuilt echter een zeer waardevolle les. Zo belangrijk, dat dit het beste is wat Moshe ooit gedaan heeft. G-d heeft hem daarvoor zelfs geprezen. Het was kennelijk zo waardevol dat G-d gekozen heeft om de Torah hiermee te beëindigen.

Ons bestaan is namelijk niet altijd volmaakt. Er bestaan heel veel gebroken stukken in ons leven en daar zit het G-ddelijke licht ook in verstopt. Je zou kunnen denken dat er iets mis is, als het allemaal gescheurd, kapot of stuk is. Niets is minder waar. Ook en juist in het gebrekkige schijnt het licht en kun je inspiratie vinden. De waarheid is niet altijd te vinden in volmaaktheid. Integendeel, het is juist in het kwetsbare en machteloze deel van je leven dat je een glinsterend aspect kunt ontdekken.

Soms verbind je je met de Almachtige met blijdschap en succes. Alles gaat voorspoedig: je baan, je gezin, je vakantie. Maar het gaat ook zo vaak mis en in die gebrekkige situaties zit G-d des te meer verscholen.

Licht door spleten

We hopen natuurlijk dat het altijd goed gaat, dat we ons altijd kunnen begeven in de sfeer van het heiligdom. Voel je echter niet ontmoedigd als het misgaat. Misschien is het een gelegenheid om op zoek te gaan naar een diepere band met Hashem. Je denkt misschien G-d te kunnen vinden in een perfecte Shabbat, een volmaakte saamhorigheid, de ideale liefde of een perfect artikel.

Hoe zit het dan als je er geen zin in hebt, boos bent op G-d en boos bent op het leven? Of misschien ben je neerslachtig, moedeloos en somber. Misschien ben je het slachtoffer van omstandigheden, misbruik en nog meer narigheden. Wij denken vaak dat er een bepaald gevoel van volmaaktheid bij spiritualiteit zou moeten horen, maar is dat wel zo? Wat als je al jarenlang voor een zieke of bejaarde aan het zorgen bent waardoor je het huis niet uitgaat en je je

neerslachtig voelt? Misschien is die bejaarde jouw vader of tante...of iemand anders. Of je probeert op te krabbelen na een langdurige ziekte en je ziet het niet meer zitten. Of je zit dag en nacht met een huilende baby of je collega's blijven je maar treiteren en je komt tot niets.

Je voelt je daardoor neerslachtig en klein. Jij bent de controle kwijt en daar vloeit een gevoel van bescheidenheid uit. Nu dat je geen grip meer op je eigen situatie hebt, blijft er maar één mogelijkheid over: je over te geven aan Hashem. Vanuit de gebroken stukken van je leven heb je een nieuw kader ontdekt voor een diepere relatie met Hem. Nieuwe omstandigheden in jouw leven zorgen ervoor dat je jezelf aan Hem kan overgeven. Op dat moment maak je ruimte voor G-d in jouw leven. Je bent in een situatie terecht gekomen, waarin je jouw band met Hashem versterkt.

Psalm 51, vers 19:

זָבַחַי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה לִב־נִשְׁבָּר וְנִדְבָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה:

"Een gebroken ziel is een offer voor G-d, een gebroken en verstoten hart zal G-d niet veronachtzamen."

Wat de gebroken tafelen ons leren is dat spiritualiteit juist kan bestaan in de meest neerslachtige omstandigheden. Heb je veel pijn en moeilijkheden in je leven en je weet jezelf nog min of meer overeind te houden? Bravo! Het is juist door de spleten van een muur dat het licht kan schijnen.

Hele emmer en gebroken emmer

Een Chinese legende vertelt ons over een waterdrager die dagelijks water uit de put ging halen. Alles liep voorspoedig, ware het niet dat één van zijn emmers een kleine spleet had, waardoor de emmer lekte.

Al gauw ontstond er een gesprek tussen de hele emmer en de gebroken emmer. De hele emmer was zo trots. Dag in dag uit was hij in staat om een volle lading aan te leveren.

De gebroken emmer daarentegen was niet zo blij. Bij aankomst was er altijd maar een halve emmer water, de rest was onderweg verspild en verloren. Hij voelde zich altijd zo verdrietig en neerslachtig, vooral in vergelijking met zijn trotse collega. Wat was hij waard?

Na jarenlange lekkages en tranen had hij het niet meer. Hij besloot om met de waterdrager in gesprek te gaan en hem te vertellen hoe waardeloos hij zich voelde omdat hij niet in staat was om zijn rol te vervullen waar hij voor bedoeld was.

"Waar heb je het over, mijn lieve emmer", zei de waterdrager. "Heb je niet gezien dat ik onderweg zaadjes heb geplant? Heb je nooit gemerkt dat jij dagelijks, als lekkende emmer, de plantjes hebt bewaterd terwijl wij er langs liepen? Heb je de bloemen niet gezien die daardoor gegroeid zijn? Deze bloemen pluk ik regelmatig en zet ze in een vaas. Ze versieren mijn huis en maken door hun pracht en praal iedereen blij."

Nieuw potentieel

Ja, dames en heren, jongens en meisjes, het licht schijnt vaak juist door de spleten en de barsten in ons leven. Het zijn dikwijls de problemen in je leven die je ertoe dwingen om dieper in jezelf te graven en nieuw potentieel te ontdekken. Hierdoor ga je op een ander niveau leven, je relaties zullen meer diepgang kennen. Last but not least zul je meer begrip en medeleven in jezelf ontdekken om de misères van een ander beter te voelen en te begrijpen.

Nu begrijpen we waarom de gebroken tafelen niet alleen bewaard werden, maar in het allerheiligste van de Tempel in Jeruzalem neergelegd werden. Niet alles hoeft volmaakt te zijn. G-d waardeert de gebroken stukken in ons leven en legt ze pal naast de volmaakte tafelen. Wissel je gevoel van neerslachtigheid over jouw falen in voor bescheidenheid. Je hoeft niet alles onder controle te hebben. Het mag wel eens misgaan. Stel je bescheiden op en realiseer je dat je niet perfect kan of hoeft te zijn. Gebruik de brokken in je leven als springplank. Ze zijn net zo mooi als de bloemetjes die door een lekkende emmer konden groeien!

Shabbat Shalom

Bracha Heintz

Gebaseerd op lessen van Rav YY Jacobson

Laat het mij weten indien U deze artikelen niet wenst te ontvangen. Vragen en kritiek zijn ook zeer welkom!

Help mee om de continuïteit van deze artikelen te waarborgen. Door te sponsoren word je een actieve partner en steun je ook verdere activiteiten! Doneren kan hier op chabadutrecht.nl/doneren.

Beeld: chabad.org